

VALTERI

Haastava käyttäytyminen yläkoulussa, tiivistelmä

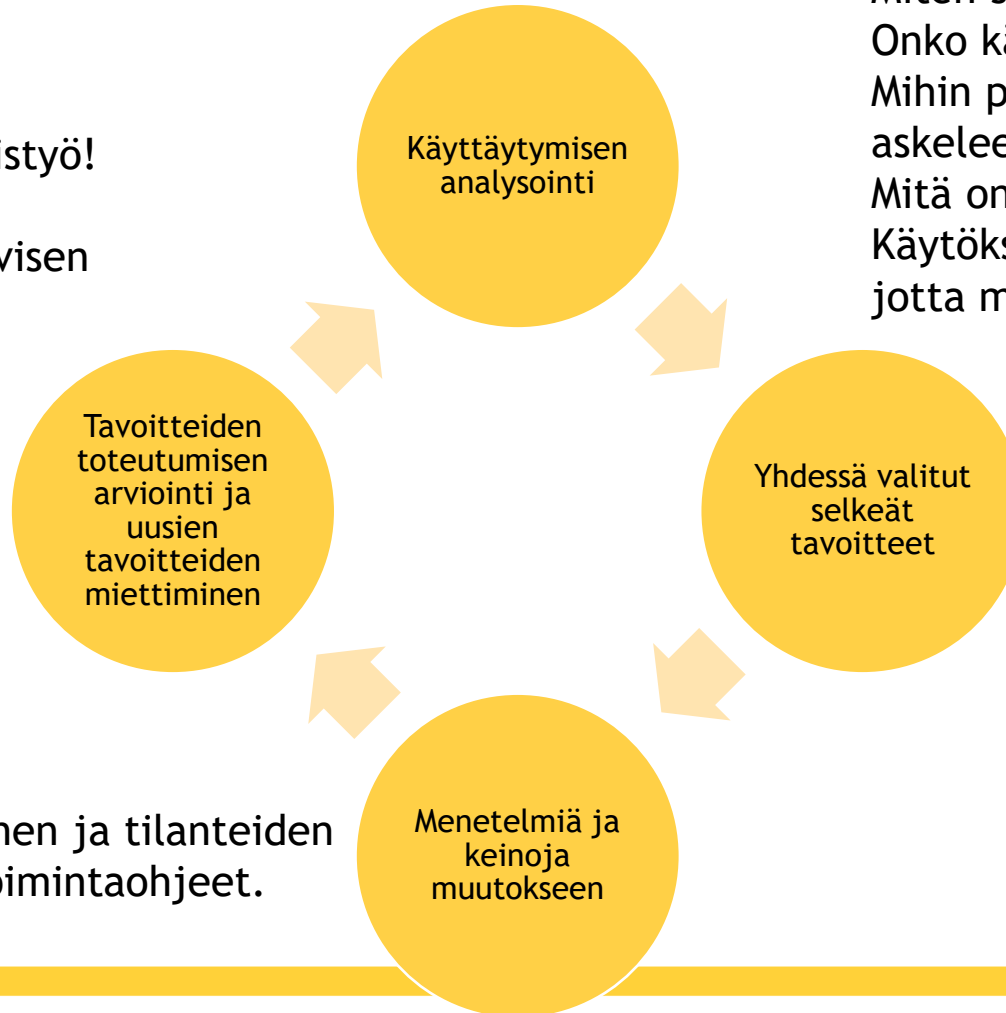
Mitä haastava käyttäytyminen on?

- Sosiaalinen tapahtuma, jossa yksilö/ryhmä toimii poikkeavasti siitä, miten ihmiset tavanomaisesti toimivat kyseisessä tilanteessa. (Järvilehto, T. 2003)
- Käyttäytymiseen tulee puuttua aina silloin, jos se merkittävästi vaikuttaa oppimiseen tai/ja sosiaaliseen kehittymiseen tai jos käyttäytyminen aiheuttaa vakavaa vaaraa.
- Haastava käytös liittyy lähes aina ympäristöön - haastaa ympäristön ja opetusjärjestelyt
- Haastavasti käyttäytyvillä on usein puutteita tunne- ja sosiaalisissa taidoissa, siksi juuri nämä tarvitsevat erityisesti välineitä ja tukea hyvinvointitaitojen opetteluun.
- Systemaattisuus ja välitön palaute tärkeää!

Käyttäytymiseen vaikuttamisen prosessi

Tiedonkulku ja yhteistyö!
Kaikkien aikuisten
sitoutuminen positiivisen
käyttäytymisen
vahvistamiseen.

Miten haastava käytös ilmenee?
Miten se häiritsee henkilön elämää?
Onko käytös satunnaista vai säännöllistä?
Mihin puututaan ensiksi?(priorisointi ja askeleet)
Mitä on haastavan käytöksen taustalla?
Käytöksen analysointi tulee tehdä näkyväksi, jotta muutosta voi arvioida!

Ennakointi
Strukturointi / Visualisointi
Palaute
Kuormittuminen/palautuminen
Haastavissa tilanteissa toimiminen ja tilanteiden purkaminen - suunnitelma ja toimintaohjeet.

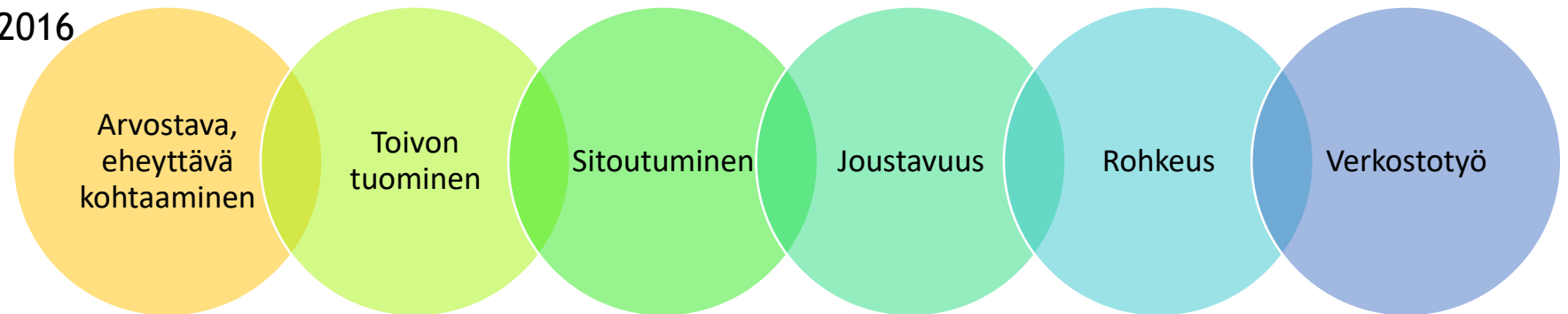
Yhdessä mietittyjä
Tarpeeksi pieniä
Konkreettisia
Seuranta
Eteneminen, stepit
Onnistuminen näkyväksi
Palkkiot?
Kirjallinen sopimus

Toimiminen haastavassa tilanteessa

- Älä provosoidu!
- Kova kovaa vastaan ei toimi!
- Toimi ennakoitavasti ja rauhallisesti (huomioi kehonkieli)
- Kokeile vaihtoehdon/valinnan antamista, mikäli ei toimi, kerro miten toimitaan.
- Puhu lyhyesti ja selkeästi, mutta rauhallisesti.
- Kun nuorella on ”tunne päällä” ei kannata perustella tai analysoida liikaa.
- Anna mahdollisuus rauhoittumiseen sekä ”uuteen alkuun” sen jälkeen.
- Tilanne käydään läpi vasta tunteen laannuttua, näkökulmana tulevaisuus.

Kouluun kiinnittymisen tukeminen

- Kouluakäymättömyys Suomessa: ainakin 4000 yläkouluikäistä = n.3%, koskettaa lähes jokaista koulua Suomessa.
- 40%:lla oppimisvaikeuksia, 77% TT tai ET, 35%:lla VSOP
- 45%:lla kouluakäymättömyys kestää yli 2 vuotta
- Haasteet monitasoisia ja monialaisia = koulu ei voi, eikä tarvitse, ratkaista näitä yksin, tarvitaan toimivaa moniammatillista verkostotyötä
- Toiminnallinen, kognitiivinen ja tunneperäinen kiinnittyminen
- Tunteet ohjaavat oppimista ja jaksamista.
- Opettaja/oppilas-suhde (vuorovaikutustaidot) suomalaisen koulun tärkein kehittämisen kohde. Virtanen 2016

Mitä aikuisilta vaaditaan kouluakäymättömän oppilaan tukemisessa: (Sari Granroth-Nalkki)

ennaltaehkäisyä

Turvallinen koulu - erityisesti tunneilmastoltaan

kiusaaminen - yksinäisyys - ilmapiiri luokassa - ope-oppilas -vuorovaikutus

Koulun aikuiset tarvitsevat koulutusta huomata ja toimia koulukäymättömien kanssa.

Poissa-oloihin puuttuminen, moniammatillisen työskentelyn kehittäminen, hoidollisia elementtejä kouluun...(CBT)

Aamupala koulussa

ravinto- yhteisöllisyys- rutiini- mahdollisuus vapaamuotoiseen kommunikaatioon, helpottaa aamuja

Tukea vanhemmuuteen

Vanhempainryhmät ja -illat, kasvatuskumppanuus koulun aikuisten kanssa

Puhutaan kouluakäymättömyydestä, jotta voidaan oikeasti ymmärtää sen vaikutukset lapseen/nuoreen ja perheeseen.

Kiinnitetään asiaan tietoisesti huomiota.

Miten yhteisö ottaa päivä toisensa jälkeen poissaolijat takaisin?

Miten nämä oppilaat voisivat kuitenkin tuntea kuuluvansa yhteisöön?

Selvitellään poissaolojen taustoja ja syitä tarkemmin.

Palmu 2020 Takaisin kouluun.

Sari Granroth-Nalkki

VALTERI

Hyvinvointitaitojen sisältöjä

- Onnellisuustaidot
- Vahvuustaidot
- Läsnaolotaidot
- Ihmissuhdetaidot (mm. kohtaaminen)
- Itsensä johtamisen taidot, ajattelutaidot ja ratkaisukeskeisyys
- Tunnetaidot
- Vuorovaikutustaidot

(Avola & Pentikäinen, 2020)